

nibus notis absolutam.

I. Probatur. Prima veritatis nota est coherencia historiarum alicujus peculiaris cum aliarum nationum historiis; sed omnia, quae narrant Evangelistae cum historiis Judaeorum, Samaritanorum, Romanorum, & aliarum Gentium, omnino coherant: ergo haec veritatis nota in quatuor Evangeliiis invenitur. Probatur minor; tum quia Evangelistae referunt Pontifices, qui tempore illo erant in Populo Judaico, scilicet Annam, Caipham, &c. meminerunt quoque Joannem Baptistam, Herodem Regem, Herodiadem, Pontium Pilatum, quorum omnium mentionem facit Joseph Hebraeus in Judaeorum historia, & praecipue Pontifices inveniuntur in Catalogo suorum Pontificum, quem habebant Judaei; tum etiam quia in eo, quod narrant Evangelistae, Christum fuisse natum eo tempore, quo natus fuit, consentiunt Judaei, & Samaritani, ut patet apud Origenem lib. 1. contra Celsum, & Eulogium in Photii Bibliotheca c. 220. tum quoque, quia Evangelistae in illis, quae de Christo narrant, omnino consentiunt oraculis Prophetarum de Messia, quae in veteris Testamenti libris, leguntur; Tum denique, quia quae Christi temporibus evenisse, referunt Evangelistae, romanae quoque historiae Scriptores, & ipsi Gentiles, narrant; nimirum Tacitus, Svetonius, Macrobius, Chalcidius, Phlegon Trallianus, quod quidem nec Christiani nominis hostes acerriimi, Julianus Apostata, Porphyrius, Celsus, nunquam inficias iverunt: ergo omnia, quae de Christo Jesu narrant Evangelistae cum Judaeorum, Samaritanorum, Romanorum, & aliarum Gentium, historiis, omnino coherant.

II. Probatur. Altera veritatis nota est, quod in quatuor Evangeliiis nulla sit vera, & realis contrarietas, vel contradictio; quod quidem perspicuum est signum divinae assistentiae, quam in scribendo Sancti Evangelistae habuerunt. Etenim quum in longè diffitis Regionibus essent Evangelistae, quando Evangelia scribebant, nec poterant conferre illa, quae narrabant, & non conferentes nec valebant de iisdem inter se convenire, nisi unus, idemque Spiritus Domini singulis, quae scriptum erant, ex vero dictasset. Quod autem in illis reperiantur quaedam apparentes antilogiae, quas in responsionibus ad objectiones conciliabi-

mus; hoc potius probat, quod Evangelistae inter se, ex compacto non conspiraverint ad scribendum historiam istam, quia aliter de omnibus, & singulis convenissent. Hinc S. Joannes Chrysostomus homilia 1. in cap. 1. Matthaei de ipsismet Evangelistis scribebat: *Si aliqui de temporibus, ac locis, & numeris, dixerunt varie, nihil difforum praedicit veritati. Si enim ex toto, inque omnibus consonarent, & cum eximia diligentia, atque cura ad tempora, ac loca omnia usque ad singula aequaliter concurrerent, nemo inimicus credidisset unquam, quin illi communi ad decipiendum consilio congregati, quasi ex humana quadam conspiratione Evangelium condidissent. Nunc vero quae videtur in rebus exiguis dissonantia, ab omni illos suspicionem tueretur, satisque clare scribentium estimationem defendit.*

III. Probatur. Tertia veritatis nota, est iudicium Ecclesiae infallibile, quod quidem de Christi historia in quatuor Evangeliiis comprehensa, fuisse ab Ecclesia latum, nemo rationabiliter negare potest. Unde Fausto Manichaeo, Evangeliorum veritatem neganti apud Augustinum lib. 33. contra Eundem cap. 6., idem Augustinus sic respondebat: *Quae unquam litera ullum habebunt pondus auctoritatis, si Evangelicae, si Apostolicae, non habebunt? De quo libro certum erit, cuius sit, si litera, quas Apostolorum dicit, & tenet Ecclesia, ab ipsis Apostolis propagata, & per omnes Gentes tanta eminentia declarata, utrum Apostolorum sint, incertum est? Et hoc erit certum scripsisse Apostolos, quod huic Ecclesiae contrarii haeretici proferunt auctoritatem suorum nominibus appellati, longe post Apostolos existentium? Quasi verò, & in literis secularibus non fuerint certissimi Auctores, sub quorum nominibus postea multa prolata sunt, & ideo repudiata, quia vel iis, quae ipsorum esse constaret, minime congruerent, vel eo tempore, quo illi scripserunt, nequaquam innotescere, & per ipsos, vel familiarissimos eorum in posteros prodire, commendarique, meruerunt. Nonne, ut alios omittam, sub Hippocratis, Medici nobilissimi nomine, quidam libri prolata, in auctoritatem à Medicis non recepti sunt? Nec eos adjuvabit nonnulla similitudo rerum, atque verborum, quando comparati eis, quos verè Hippocratis esse, constaret, impares iudicati sunt, & quod ab eo tempore, quo & caetera scripta ejus, non innotuerunt, quod verè ejus essent. Hos autem libros, quibus illi, qui de transversa proferuntur, comparati respiciuntur, unde*